

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

“ 31 ” _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 31 ” _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 23 Соціальна робота

спеціальність – 232 Соціальне забезпечення

освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік / екзамен (семестр)
Денна	2	3	28	28	3	8	53	120	Екзамен (3)

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми “Соціальне забезпечення” підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, затвердженої Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, канд. екон. наук, доцент Галина КУЛИНА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
канд. екон. наук, доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОП,
д-р екон. наук, доцент

Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

1. Опис дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

Дисципліна – “Теорія соціального забезпечення”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни: обов’язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”	Рік підготовки – 2 Семестр – 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції – 28 год.
Загальна кількість годин – 120		Практичні заняття – 28 год.
		Індивідуальна робота – 3 год.
		Тренінг, КПЗ – 8 год.
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Самостійна робота – 53 год. Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна “Теорія соціального забезпечення” є однією із базових у підготовці фахівців сфери соціального забезпечення. Вона є інтеграційним, нормативним курсом, що ґрунтується на концептуальних засадах функціонування суб’єктів та об’єктів соціального забезпечення. Її освоєння студентами передбачає передумови до вивчення комплексу інших дисциплін, що входять до системи підготовки фахівців сфери соціального забезпечення.

Дисципліна “Теорія соціального забезпечення” спрямована на засвоєння студентами фундаментальних знань щодо відносин, сучасних форм, методів та технологій соціального забезпечення як сфери діяльності людини, наукової галузі, навчальної дисципліни; формування вмій і навичок застосування набутих знань на практиці задля реалізації власного фахового покликання; підвищення методологічної культури та розвитку пізнавальної діяльності, інтенсифікації творчих зусиль та креативності, самостійного аналізу складних соціальних явищ суспільного життя.

Головним завданням курсу є оволодіння теоретико-прикладними основами соціального забезпечення як сфери діяльності людини, наукової галузі, навчальної дисципліни; набуття вмій застосовувати методи та технології соціального забезпечення задля ефективного матеріального забезпечення різних категорій населення від впливу соціальних ризиків і зниження тим самим соціальної напруги в суспільстві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміти державно-правові основи соціального забезпечення населення України;
- знати історичну генезу і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні;
- визначати соціальне забезпечення як науку і навчальну дисципліну;
- розкривати соціальне забезпечення як вид практичної діяльності;
- характеризувати нормативно-правові та інституційні засади соціального забезпечення;
- знати соціально-економічні, організаційно-розпорядчі, правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення;
- засвоїти основні технології соціального забезпечення.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави;
- знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;
- здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

2.4. Зв'язок з іншими освітніми компонентами

Дисципліни, вивчення яких передувало вивченню дисципліни "Теорія соціального забезпечення": "Історія та культура України", "Вступ до спеціальності", "Теорія соціальної роботи", "Соціальна юриспруденція".

2.5. Результати навчання:

- вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;
- застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту;
- використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.

3. Програма дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

Змістовий модуль 1. Соціальне забезпечення як єдність теоретичних знань, практичної та навчальної діяльності

Тема 1. Державно-правові основи соціального забезпечення населення України

Поняття соціальної, правової держави. Основна мета, ознаки та завдання соціально-правової держави.

Соціальна, правова держава та роль соціального забезпечення як фактору її розвитку. Державний соціальний захист та соціальне забезпечення. Основні концепції соціального забезпечення.

Сутність і природа ризиків, зміст поняття “соціальні ризики” в соціально-економічних системах. Основні ознаки соціальних ризиків та їх класифікація з позиції можливості їх використання при обґрунтуванні заходів соціальної політики, спрямованих на запобігання і зниження їх негативного впливу. Чинники формування соціальних ризиків та їх впливу на соціальне забезпечення населення, виявлення накопичених проблем і ризиків у соціальному захисті населення України.

Державні соціальні стандарти та гарантії як основа соціального забезпечення. Принципи формування державних соціальних стандартів і нормативів. Основні фактори, що впливають на формування рівня соціальних стандартів. Механізм реалізації державних соціальних стандартів і гарантій соціального розвитку.

Тема 2. Історична генеза і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні

Історичні аспекти розвитку суспільної допомоги бідним верствам населення. Становлення системи соціального забезпечення за часів побудови соціалізму. Роль економічних теорій в історії створення соціального забезпечення. Роль теорії державного управління в історії створення соціального забезпечення. Соціологічні теорії в історії створення соціального забезпечення.

Соціальне забезпечення періоду незалежності України. Сучасна система соціального захисту та соціального забезпечення України.

Роль соціального забезпечення та політики соціальної якості в контексті завдань повоєнної реконструкції України.

Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна

Соціальне забезпечення як галузь науки і навчальна дисципліна. Система соціального забезпечення населення. Основні поняття та категорії соціального забезпечення. Об’єкти та суб’єкти соціального забезпечення. Предмет соціального забезпечення.

Категорії громадян чи групи осіб, які мають право на соціальне забезпечення.

Функції соціального забезпечення. Принципи соціального забезпечення.

Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності

Специфіка соціального забезпечення як виду професійної практичної діяльності. Базові засади соціального забезпечення як виду професійної практичної діяльності. Особливості підготовки фахівців із соціального забезпечення.

Етапи професійного зростання фахівця з соціального забезпечення: допрофесійна підготовка, професійне становлення майбутнього фахівця з соціального забезпечення у вищому навчальному закладі, післядипломне навчання. Особливості підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти та значення професійного самовдосконалення на шляху до успіху. Компетентнісні виміри професії фахівця з соціального забезпечення.

Функціональні обов'язки та правовий статус фахівця з соціального забезпечення. Професійні та морально-етичні якості, принципи та норми діяльності фахівця з соціального забезпечення. Моральна норма. Моральна свідомість. Моральні правила.

Толерантність у роботі фахівця з соціального забезпечення. Моральні й духовні якості, які характеризують духовно-моральне обличчя фахівця з соціального забезпечення.

Тема 5. Нормативно-правові та інституційні засади соціального забезпечення

Створення нормативно-правової основи соціальної політики в Україні. Формування законодавчої бази соціального захисту та соціального забезпечення. Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення в Україні. Основні закони України та підзаконні нормативно-правові акти в сфері соціального забезпечення.

Система державних органів та їх функції у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення. Діяльність Міністерства соціальної політики України та його органів як суб'єктів управління у сфері соціального забезпечення. Національна соціальна сервісна служба України та її завдання у сфері у сфері соціального захисту населення. Повноваження Пенсійного фонду України та його регіональних органів у контексті соціального забезпечення населення. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, його основні функції та завдання. Інші центральні органи виконавчої влади та їх роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні населення.

Змістовий модуль 2. Прикладні методики в сфері соціального забезпечення

Тема 6. Основні методи соціального забезпечення

Зміст поняття “метод”. Підходи до класифікації методів.

Сутність та специфіка методів соціального забезпечення. Види методів соціального забезпечення.

Соціально-економічні методи соціального забезпечення. Натуральна і грошова допомога, пільги, компенсації і соціальні допомоги як різновид соціально-економічних методів соціального забезпечення.

Організаційно-розпорядчі методи соціального забезпечення: регламентування, нормування та інструктування.

Тема 7. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення

Правові форми та методи соціального забезпечення. Державне і недержавне соціальне забезпечення.

Соціологічно-статистичні методи соціального забезпечення: аналіз соціуму, спостереження, опитування, анкетування, аналіз документів.

Психологічні методи в реалізації соціального забезпечення: підтримка, надання інформації, роз'яснення, консультування, рекомендації тощо.

Соціальна діагностика як метод соціального забезпечення.

Тема 8. Технології соціального забезпечення

Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності. Сутність соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій в соціальному забезпеченні. Функції технологій соціального забезпечення.

Соціальне партнерство та консультування як технології соціального забезпечення. Вимоги до фахівця з соціального забезпечення, як консультанта. Технологія посередництва.

Сутність технології публік рилейшнз (ПР). Технології зв'язку з громадськістю в практиці соціального забезпечення.

Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Технологічні

процеси в соціальному проектуванні. Соціальне проектування та соціальні інновації.

Гуманітарна та благодійна допомога як технології соціального забезпечення населення.

Тема 9. Технології соціального забезпечення різних категорій населення

Соціальне забезпечення сімей з дітьми, дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціальне забезпечення малозабезпечених сімей. Соціальне забезпечення осіб, що досягли пенсійного віку, але не мають права на пенсію, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю. Пенсійне забезпечення осіб пенсійного віку, осіб, які мають право отримання пенсії за вислугою років, сім'ям померлих застрахованих осіб. Технології соціального захисту учасників бойових дій в Україні та світі. Технології соціального захисту та підтримки безробітних. Страхові виплати особам, що отримали каліцтво або професійне захворювання на підприємстві, особам, що тимчасово втратили працездатність.

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг, КПЗ	Самост. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль 1. Соціальне забезпечення як єдність теоретичних знань, практичної та навчальної діяльності</i>						
Тема 1. Державно-правові основи соціального забезпечення населення України	4	4	-	4	6	Поточне опитування
Тема 2. Історична генеза і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні	2	2	-		5	
Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна	2	2	-		6	
Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності	4	4	1		6	
Тема 5. Нормативно-правові та інституційні засади соціального забезпечення	4	4	-		6	
<i>Змістовий модуль 2. Прикладні методики в сфері соціального забезпечення</i>						
Тема 6. Основні методи соціального забезпечення	3	3	-	4	6	Поточне опитування
Тема 7. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення	3	3	1		6	
Тема 8. Технології соціального забезпечення	3	3	-		6	

Тема 9. Технології соціального забезпечення різних категорій населення	3	3	1		6	
Разом	28	28	3	8	53	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1-2

Тема 1. Державно-правові основи соціального забезпечення населення України

Мета полягає в розгляді державно-правових основ соціального забезпечення населення України.

Питання для обговорення:

1. Соціальна, правова держава: поняття та ознаки.
2. Соціальне забезпечення як фактор розвитку соціально-правової держави.
3. Концептуальні засади соціального забезпечення.
4. Соціальні ризики та їх класифікація. Основні ознаки соціальних ризиків.
5. Сутність державного соціального забезпечення: державні соціальні стандарти та гарантії, соціальні норми і нормативи.
6. Механізм реалізації державних соціальних стандартів і гарантій соціального розвитку.

Практичне заняття 3

Тема 2. Історична генеза і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні

Мета полягає в дослідженні історичної генези і сучасних тенденцій розвитку соціального забезпечення в Україні.

Питання для обговорення:

1. Історичні аспекти розвитку суспільної допомоги бідним верствам населення.
2. Становлення системи соціального забезпечення за часів побудови соціалізму.
3. Соціальне забезпечення періоду незалежності України.
4. Сучасна система соціального захисту та соціального забезпечення України.
5. Роль соціального забезпечення та політики соціальної якості в контексті завдань повоєнної реконструкції України.

Практичне заняття 4

Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна

Мета полягає в дослідженні соціального забезпечення як науки і навчальної дисципліни.

Питання для обговорення:

1. Соціальне забезпечення як наука.
2. Соціальне забезпечення як навчальна діяльність.
3. Об'єкти та суб'єкти соціального забезпечення.
4. Категорії громадян чи групи осіб, які мають право на соціальне забезпечення.
5. Принципи соціального забезпечення.
6. Функції соціального забезпечення.

Практичне заняття 5-6

Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності

Мета полягає в розгляді соціального забезпечення як виду практичної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Специфіка соціального забезпечення як виду професійної практичної діяльності.
2. Базові засади соціального забезпечення як практичної діяльності.
3. Особливості підготовки фахівців з соціального забезпечення.
4. Етапи професійного зростання фахівців з соціального забезпечення.
5. Особливості підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти та значення професійного самовдосконалення на шляху до успіху.
6. Компетентнісні виміри професії фахівця з соціального забезпечення.
7. Функціональні обов'язки та правовий статус фахівця з соціального забезпечення.
8. Морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення.

Практичне заняття 7-8

Тема 5. Нормативно-правові та інституційні засади соціального забезпечення

Мета полягає в висвітленні нормативно-правових та інституційних засад соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Створення нормативно-правової основи соціальної політики в Україні.
2. Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення в Україні.
3. Основні законодавчі та нормативно-правові акти в сфері соціального забезпечення.
4. Система державних органів та їх функції у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення.
5. Діяльність Міністерства соціальної політики України та його органів як суб'єктів управління у сфері соціального забезпечення.
6. Повноваження Пенсійного фонду України та його регіональних органів у контексті соціального забезпечення населення.
7. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, його основні функції та завдання.
8. Інші центральні органи виконавчої влади та їх роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні населення.

Практичне заняття 9-10

Тема 6. Основні методи соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді основних методів соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність та специфіка методів соціального забезпечення.
2. Види методів соціального забезпечення.
3. Соціально-економічні методи соціального забезпечення. Натуральна і грошова допомога, пільги, компенсації і соціальні допомоги як різновид соціально-економічних методів соціального забезпечення.
4. Організаційно-розпорядчі методи соціального забезпечення: регламентування, нормування та інструктування.

Практичне заняття 10-11

Тема 7. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення

Мета полягає в вивченні правових, соціологічно-статистичних та психологічних методів соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Правові форми та методи соціального забезпечення. Державне і недержавне соціальне забезпечення.

2. Соціологічно-статистичні методи соціального забезпечення: аналіз соціуму, спостереження, опитування, анкетування, аналіз документів.
3. Психологічні методи в реалізації соціального забезпечення: підтримка, надання інформації, роз'яснення, консультування, рекомендації тощо.
4. Соціальна діагностика як метод соціального забезпечення.

Практичне заняття 12-13

Тема 8. Технології соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді технологій соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності.
2. Сутність соціальних технологій.
3. Класифікація соціальних технологій в соціальному забезпеченні.
4. Функції технологій соціального забезпечення.
5. Соціальне партнерство та консультування як технології соціального забезпечення.
6. Вимоги до фахівця з соціального забезпечення, як консультанта.
7. Технологія посередництва.
8. Сутність технології паблік рилейшнз (ПР).
9. Технології зв'язку з громадськістю в практиці соціального забезпечення.
10. Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності.
11. Технологічні процеси в соціальному проектуванні.
12. Соціальне проектування та соціальні інновації.
13. Гуманітарна та благодійна допомога як технології соціального забезпечення населення.

Практичне заняття 13-14

Тема 9. Технології соціального забезпечення різних категорій населення

Мета полягає в вивченні технологій соціального забезпечення різних категорій населення.

1. Соціальне забезпечення сімей з дітьми, дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.
2. Соціальне забезпечення малозабезпечених сімей.
3. Соціальне забезпечення осіб, що досягли пенсійного віку, але не мають права на пенсію, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю.
4. Пенсійне забезпечення осіб пенсійного віку, осіб, які мають право отримання пенсії за вислугою років, сім'ям померлих застрахованих осіб.
5. Технології соціального захисту учасників бойових дій в Україні та світі.
6. Технології соціального захисту та підтримки безробітних.
7. Страхові виплати особам, що отримали каліцтво або професійне захворювання на підприємстві, особам, що тимчасово втратили працездатність.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання особливе значення мають індивідуальні завдання з дисципліни “Теорія соціального забезпечення”, які виконуються самостійно кожним студентом. Виконання даних завдань студентами має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретико-прикладного матеріалу, що стосується курсу.

Виконання індивідуальних завдань є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Варіанти теоретичної частини КПЗ з дисципліни “Теорія соціального забезпечення”:

1. Об'єктивна необхідність соціальної підтримки населення в суспільстві ринкових відносин.
2. Характеристика системи соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.
3. Принципи соціального захисту та соціального забезпечення в умовах інтеграційних процесів до європейської спільноти.
4. Конституційно-правові засади соціального захисту та соціального забезпечення в Україні
5. Сучасні стандарти соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.
6. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального забезпечення населення в Україні.
7. Значення міжнародних і європейських стандартів для реалізації соціальних прав громадян України.
8. Історія та сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні та в зарубіжних країнах.
9. Соціальне забезпечення населення як важливий напрям соціальної політики держави.
10. Аналіз рівня розвитку соціального забезпечення населення в Україні.
11. Організаційно-економічні основи соціального забезпечення в Україні.
12. Роль соціального захисту та соціального забезпечення окремих верств населення в повоєнній Україні.
13. Суб'єкти, об'єкт та зміст правовідносин у сфері соціального забезпечення.
14. Соціальне забезпечення як вид суспільної професійної практичної діяльності та навчальна дисципліна.
15. Фахівці із соціального забезпечення як ключові суб'єкти сфери соціального захисту та соціального забезпечення.
16. Нормативно-правова база соціального забезпечення в Україні.
17. Система органів управління сферою соціального забезпечення.
18. Роль і місце Міністерства соціальної політики України в системі органів управління сферою соціального забезпечення.
19. Допомоги із соціального забезпечення як метод соціального забезпечення: основні види та форми.
20. Сутність адресних соціальних допомог малозабезпеченим верствам населення.
21. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення.
22. Соціальне забезпечення дитинства та материнства в Україні.
23. Специфіка використання організаційно-розпорядчих методів соціального забезпечення.
24. Соціальне посередництво та консультування як шляхи вирішення складних соціальних проблем.
25. PR у закладах соціального захисту населення.
26. Система державного соціального забезпечення.
27. Характеристика недержавного соціального забезпечення.
28. Соціальне проєктування: сутність та основні завдання.
29. Соціальна підтримка як загальнолюдська потреба в контексті вирішення завдань соціального захисту населення.
30. Соціальна підтримка військовослужбовців та їхніх сімей.
31. Соціальний захист та соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб.
32. Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти.
33. Соціальні інновації як інструмент підвищення якості життя населення України.
34. Пенсійне забезпечення як різновид соціальної функції держави та технологія соціального забезпечення.
35. Система пенсійного забезпечення громадян в Україні.

36. Технології соціального захисту та підтримки безробітних.
37. Специфіка соціального забезпечення осіб, які тимчасово втратили працездатність або отримали каліцтво чи професійне захворювання на підприємстві.
38. Поняття та ознаки соціального забезпечення молоді.
39. Соціальна підтримка молоді як основа запорука сталого розвитку в Україні.
40. Власна тема.

Практичні завдання:

Завдання 1. Проаналізуйте основні методи соціального забезпечення та дайте характеристику їх ефективності. Аргументуйте, які, на вашу думку, методи соціального забезпечення в умовах сьогодення є найбільш раціональними.

Завдання 2. Наведіть приклади об'єктів (категорії/вразливі групи населення) соціального забезпечення, для яких використовуються соціально-економічні методи соціального забезпечення в Україні. Які органи соціального захисту та соціального забезпечення населення їх застосовують?

Завдання 3. Проаналізуйте ТОП-10 соціальних інновацій, які доступні населенню країни на сьогодні. Які соціальні інновації чи технології, на вашу думку, необхідно впровадити у практику соціального забезпечення населення/вразливих груп населення?

7. Тренінг з дисципліни

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового завдання.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина шляхом виконання завдань.
4. Підведення підсумків. Обговорення результатів виконання завдань у групах, обмін думками.

Тематика: “Технологія розробки та реалізації соціальних проєктів для вразливих категорій населення”.

Завдання: набуття студентами знань і вмінь щодо розробки та реалізації соціальних проєктів для вразливих категорій населення.

Структура:

1. Розгляд основних етапів розробки та реалізації соціального проєкту.
2. Ознайомлення і вимогами до формулювання мети і завдань соціального проєкту, основною документацією.
3. Аналіз основних джерел фінансового забезпечення соціального проєкту. Формування бюджету проєкту.
4. Оцінка економічної ефективності соціального проєкту, розробленого для вразливих категорій населення.

8. Тематика самостійної роботи

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Теорія соціального забезпечення» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні

положень законодавства з питань соціального захисту та соціального забезпечення населення та навчальної і наукової фахової літератури.

№ з/п	Тематика	К-сть годин
1.	Тема 1. Державно-правові основи соціального забезпечення населення України	6
2.	Тема 2. Історична генеза і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні	5
3.	Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна	6
4.	Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності	6
5.	Тема 5. Нормативно-правові та інституційні засади соціального забезпечення	6
6.	Тема 6. Основні методи соціального забезпечення	6
7.	Тема 7. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення	6
8.	Тема 8. Технології соціального забезпечення	6
9.	Тема 9. Технології соціального забезпечення різних категорій населення	6
	Всього	53

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, виконання КПЗ.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Теорія соціального забезпечення” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- ✓ поточне опитування, тестування;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань;
- ✓ оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- ✓ оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- ✓ оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- ✓ наукова дискусія;
- ✓ інші види індивідуальних і групових завдань;
- ✓ екзамен.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати,

збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни “Теорія соціального забезпечення” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Робота на практичних заняттях (1-5 теми) по 5 балів за тему – макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 55 балів.	1. Робота на практичних заняттях (теми 6-9) по 5 балів за тему – макс. 20 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 60 балів.	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	1. Два теоретичні питання по 30 балів – макс. 60 балів. 2. Есе – макс. 20 балів. 3. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – макс. 20 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:

5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;

- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері соціального забезпечення;

- вирішує практичні та ситуаційні завдання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;

- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

- вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;

- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань та практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-9
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-9
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-9
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування № 16/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
5. Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посібн. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с.
6. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 31. С. 31-34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
7. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костриця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf.
8. Вашкович В. В. Трансформація уявлень про благодійність в історичних та правових джерелах. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С. 24-27.
9. Власенко Р. В., Яценко Л. Д. Соціальні ризики України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-07-01/2023-7-07-01>.
10. Горбунова-Рубан С., Вітківська І. Система надання соціальних послуг: сучасний стан. *SOCIOPROSTIR: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. 2020. № 9. С. 17-23.
11. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf.
12. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.
13. Дубич К. В. Істрія та теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 272 с.
14. Дубич К. В. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення в Україні. Том 2 : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 432 с.
15. Західна О. Р., Шеремета Л. М. Аналіз поточного стану пенсійного забезпечення в Україні. *Молодий вчений*. 2022. № 5 (105). С. 17-23.
16. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : моногр. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.
17. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 176 с.
18. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
19. Назарова Г., Дем'яненко А., Божидай І., Назаров Н., Демченко К., Семенов А. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку соціальних послуг в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. № 2 (49). С. 361-371. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3984/3817>.
20. Осіпова Л. Особливості соціального забезпечення в умовах глобалізації економічного простору. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020.

№ 1. С. 78-83.

21. Потабенко С. В. Соціальні ризики як підстава набуття права на соціальний захист і соціальне страхування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: ПРАВО*. 2019. Вип. 58. Том 1. С. 173-176.
22. Смирнова І. І., Сімакова О. К., Карлаш Ю. Д. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/977/935>.
23. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18.
24. Сухова С. С. Нормативно-правова база організації надання соціальних послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 7-8. С. 64-70.
25. Чанишева Г. І., Щукін О. С. Мінімальна заробітна плата у системі державних соціальних гарантій. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 119-128. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/262/249>.
26. Черниш А. Р. Поняття та ознаки соціального забезпечення молоді. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 113-117. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/09/21.pdf>.
27. Katja Hujo Social protection and inequality in the global South: Politics, actors and institutions. *Critical Social Policy*. 2021. 41 (3). P. 344-363.
28. Social Insurance: Meaning and Features. URL: <https://www.economicdiscussion.net/social-insurance/social-insurance-meaning-and-features-poverty-economics/29305>.
29. Social protection systems. URL: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/social-protection-systems/>.
30. Tervola J., Mesiäislehto M., Ollonqvist J. Smaller net or just fewer to catch? Disentangling the causes for the varying sizes of minimum income schemes. *International Journal of Social Welfare*. 2022. P. 1-16. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ijsw.12553>.